

VI. KONIUNKTURA W HANDLU

1. Omówienie wyników

1. Koniunktura w handlu w I kwartale 2016 r. uległa poprawie. Wartość wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGTRD) zwiększyła się o 13,3 punktu i obecnie wynosi +9,1 pkt. Wartość wskaźnika koniunktury w handlu w I kwartale 2016 r. jest wyższa od poziomu odnotowanego przed rokiem (+2,4 pkt.) oraz od średniej dla pierwszego kwartału z ostatnich dziesięciu lat (wynosi ona +4,0 pkt.).

2. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa, mierzonej liczbą zatrudnionych, odnotowano wzrost wartości wskaźnika we wszystkich grupach przedsiębiorstw. Największy wzrost nastąpił w grupie przedsiębiorstw zatrudniających od 51 do 100 osób (z -9,2 pkt. do +13,5 punktu). Była to zarazem jedna z najwyższych wartości wskaźnika w tym kwartale. Nieznacznie wyższą (+13,8 pkt.) odnotowano dla przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 100 osób. Najniższą wartość wskaźnika, 1,6 pkt., zanotowano dla przedsiębiorstw zatrudniających od 21 do 50 pracowników.

3. Poprawę koniunktury zaobserwowano w przedsiębiorstwach zajmujących się sprzedażą detaliczną – wzrost o 10,5 pkt. (z -6,2 pkt. do +4,3 pkt.) – oraz w przedsiębiorstwach zajmujących się sprzedażą we wszystkich formach (detaliczną, hurtową i mieszaną) – wzrost o 27,5 pkt. (z -4,4 pkt. do +23,1 pkt.). W przypadku przedsiębiorstw prowadzących działalność hurtową wskaźnik pozostał na dodatnim poziomie, jednakże jego wartość w ciągu kwartału obniżyła się (+6 pkt. w I kwartale 2016 r. vs. +11,5 pkt. w IV kwartale 2015 r.).

4. Poprawę koniunktury zaobserwowano we wszystkich grupach wyróżnionych ze względu na wielkość ośrodka, w którym działają przedsiębiorstwa handlowe. Najwyższy wzrost wartości wskaźnika koniunktury zanotowano dla przedsiębiorstw z dużych miast (wzrost o 18,8 pkt. z 0,7 pkt. do 19,5 pkt.) oraz ze średnich miast (wzrost o 14,0 pkt. z -5,4 pkt. do 8,6 pkt.). W przypadku przedsiębiorstw z dużych miast była to zarazem najwyższa wartość wskaźnika koniunktury obliczanego w tym przekroju. Najniższą i jedyną ujemną wartość wskaźnika koniunktury (-1,5 pkt.) odnotowano dla przedsiębiorstw działających w małych miastach.

5. Wartość ogólnego wskaźnika koniunktury w handlu wzrosła w stosunku do poziomu z poprzedniego kwartału. Zmniejszyły się jednak wartości sald odpowiedzi na pytania dotyczące: zmian ogólnej sytuacji oraz sytuacji finansowej przedsiębiorstw handlowych, poziomu zapasów, poziomu zakupów od dostawców krajowych i zagranicznych, wielkości zatrudnienia oraz wolumenu sprzedawanych towarów. Pomimo tych negatywnych sygnałów przedsiębiorcy są optymistycznie nastawieni i ocenili swoją ogólną kondycję jako dobrą. Przewidywania dotyczące rozwoju ogólnej sytuacji w najbliższych 6 miesiącach są również umiarkowanie pozytywne.

6. Od początku badań koniunktury w handlu IRG SGH niezmiennie trzy czynniki ograniczały poprawę sytuacji przedsiębiorstw handlowych: konkurencja, koszty zatrudnienia pracowników, niedostateczny popyt. Tak też było w analizowanym kwartale. W porównaniu z IV kwartałem 2015 r. zmniejszył się odsetek przedsiębiorstw uważających za bariery rozwoju: konkurencję (z 80,1 % do 69,0 %), koszty zatrudnienia pracowników (zmiana z 62,6 % do 58,8 %) oraz niedostateczny popyt (z 57,7 % do 56,7 %). Na kolejnych miejscach uplasowały się: inne (czynniki), niedostateczna podaż, możliwość uzyskania kredytów oraz powierzchnia sprzedaży.

7. Wartość salda odpowiedzi na pytanie dotyczące zmiany ogólnej sytuacji przedsiębiorstw handlowych zmniejszyła się w stosunku do IV kwartału 2015 r. o 17,6 pkt., osiągając poziom -21,5 pkt. Saldo jest jednak wyższe niż w analogicznym okresie ubiegłego roku (-26,1 pkt. w I kwartale 2015 r.).

Przewidywania dotyczące najbliższych kilku miesięcy są optymistyczne. Przedsiębiorstwa oczekują poprawy swojej ogólnej sytuacji.

8. Ocena ogólnej sytuacji przedsiębiorstw handlowych przełożyła się na ich sytuację finansową. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o zmianę sytuacji finansowej była o 13,3 pkt. niższa niż kwartał wcześniej oraz o 3,0 pkt. wyższa niż przed rokiem; wyniosła -19,0 pkt. Rozkład odpowiedzi jest następujący: 11,6 % badanych przedsiębiorstw uznało, że względem IV kwartału 2015 r. ich sytuacja poprawiła się, 57,7 % respondentów stwierdziło, że ich sytuacja nie uległa zmianie, natomiast 30,6 % badanych odnotowało jej pogorszenie. Podobnie jak w przypadku przewidywań dotyczących ogólnej sytuacji, przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się również poprawy swojej sytuacji finansowej w najbliższych miesiącach.

9. Wartość salda zapasów obniżyła się w stosunku do minionego kwartału o 25,4 pkt. i wynosi -25,7 pkt. Wartość ta była również niższa niż w analogicznym okresie ubiegłego roku (spadek o 12,1 pkt.). Na aktualne saldo złożył się następujący rozkład odpowiedzi: 9,0 % badanych przedsiębiorstw uznało, że ich zapasy się zwiększyły, 56,3 % nie zadeklarowało żadnych zmian w ich poziomie, a 34,7 % respondentów stwierdziło ich zmniejszenie się. Przewidywany jest dalszy spadek poziomu utrzymywanych zapasów w nadchodzących miesiącach.

10. W ciągu ostatniego kwartału zarejestrowano duży spadek wartości salda zakupów od dostawców krajowych z 0,4 pkt. do -22,4 pkt. Wartość salda jest również niższa od wartości odnotowanej w analogicznym okresie ubiegłego roku (-18,9 pkt.). Prognozy na najbliższe miesiące są pozytywne; przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się wzrostu zakupów od dostawców krajowych.

11. O 5,4 punktu zmniejszyła się w ciągu kwartału wartość salda zakupów od dostawców zagranicznych (z poziomu -11,6 pkt. do -17,0 pkt.). Była ona zbliżona do wartości salda zanotowanej w analogicznym okresie ubiegłego roku (wynosiła wówczas -18,2 pkt.). Na bieżące saldo złożyły się następujące odpowiedzi: 5,3 % respondentów w I kwartale 2016 r. zwiększyło – w porównaniu z IV kwartałem 2015 r. – zakupy od dostawców zagranicznych, 72,5 % utrzymało je na dotychczasowym poziomie, natomiast 22,3 % zmniejszyło je. Zakupy od dostawców zagranicznych asymetrycznie reagują na zmiany koniunktury, tzn. maleją przy spadku koniunktury i powoli zmieniają się wraz z jej poprawą. Zdaniem przedsiębiorców, w kolejnych miesiącach sytuacja ulegnie dalszemu pogorszeniu (saldo oczekiwań wynosi -12,3 pkt.).

12. W ciągu ostatniego kwartału o 12,3 pkt. spadła wartość salda odpowiedzi na pytanie dotyczące wielkości zatrudnienia, osiągając poziom -18,4 pkt. Była jednak wyższa niż przed rokiem (-21,6 pkt. w I kwartale 2015 r.). Przedsiębiorstwa spodziewają się dalszego spadku zatrudnienia w nadchodzących miesiącach.

13. W I kwartale 2016 r. w 24,6 % przedsiębiorstw handlowych ceny wzrosły w porównaniu z IV kwartałem 2015 r. (w tym: w 5,7 % o więcej procent, w 12,1 % o tyle samo procent, a w 6,8 % o mniej procent), w 65,1 % nie zmieniły się, natomiast w 10,3 % obniżyły się. Przedsiębiorstwa spodziewają się wzrostu cen w kolejnym kwartale.

14. W ostatnich trzech miesiącach zmniejszył się wolumen sprzedawanych towarów (spadek wartości salda o 20,7 punktu). Podobnie jak w minionym kwartale, wartość salda pozostała ujemna (-22,5 punktu) i wyższa niż przed rokiem (-26,9 punktu w I kwartale 2015 roku.). Na obecne saldo złożyły się następujące odpowiedzi: 17,3 % przedsiębiorstw handlowych uznało, że w I kwartale 2016 r. względem IV kwartału 2015 r. wolumen sprzedawanych przez nie towarów zwiększył się, 43,0 % respondentów wskazało, iż utrzymał się on na tym samym poziomie, natomiast u 39,8 % ankietowanych

nastąpił spadek. Przedsiębiorstwa handlowe oczekują jednak wzrostu wielkości sprzedaży w najbliższym kwartale.

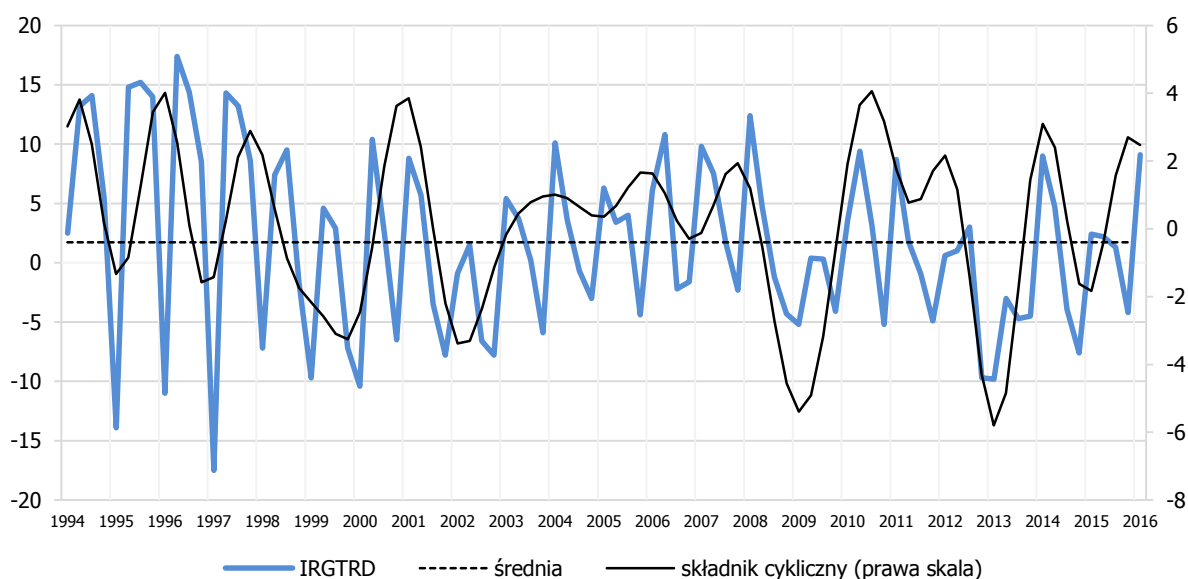
15. Ogólna powierzchnia magazynowa zmniejszyła się w ciągu kwartału (spadek salda o 3 pkt., z poziomu +0,8 pkt. do -2,2 pkt.). W skali roku również nastąpił spadek wartości salda (o -3,5 pkt.). Prognozy są nadal pesymistyczne. Przedsiębiorcy zamierzają zmniejszyć wielkość powierzchni magazynowej w kolejnych miesiącach.

16. Ogólna sytuacja przedsiębiorstw handlowych w I kwartale 2016 r. została przez nie oceniona jako dobra i wartość salda odpowiedzi na to pytanie wyniosła +6,4 punktu. Rozkład salda odpowiedzi był następujący: 21,0 % badanych przedsiębiorstw uznało ogólną kondycję swojego przedsiębiorstwa za dobrą, 64,4 % ankietowanych za średnią, natomiast 14,6 % za słabą. Przedsiębiorstwa handlowe przewidują poprawę swojej ogólnej sytuacji ekonomicznej w zbliżającym się okresie.

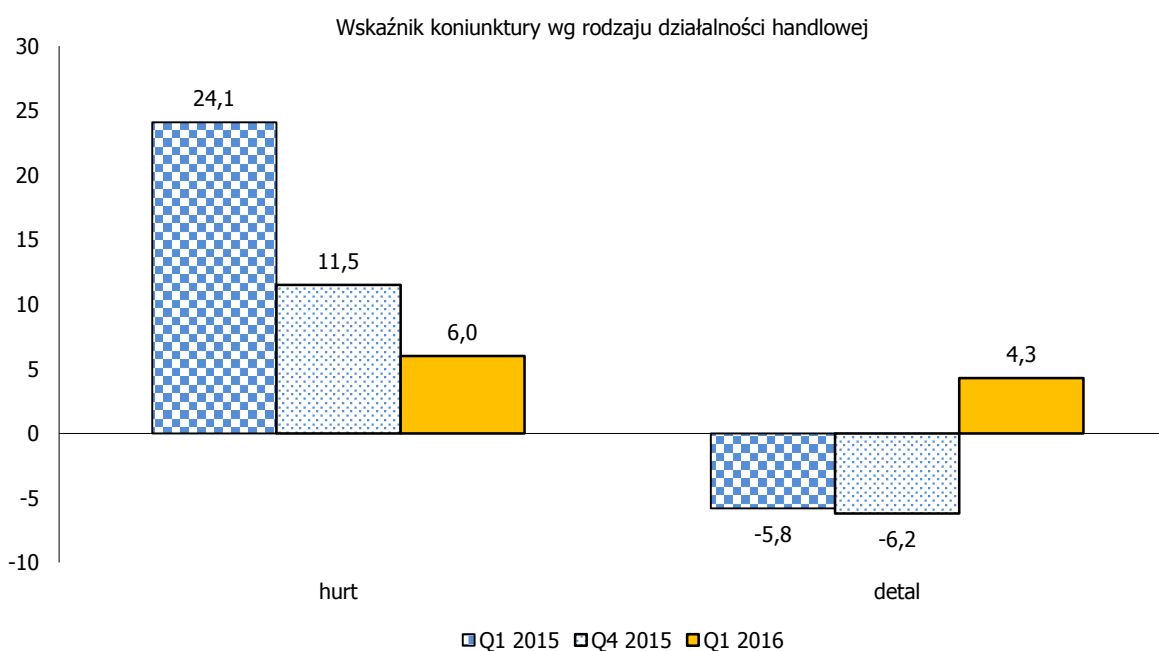
17. Od wielu lat na wysokim poziomie utrzymuje się dodatnia wartość salda odpowiedzi na pytanie dotyczące wzrostu konkurencji na rynku. W tej edycji badania spadła ona w stosunku do poprzedniego kwartału o 5,1 punktu i osiągnęła poziom +35,1 pkt. Był to zarazem najniższy poziom salda zarejestrowany od początku naszych badań. Rozkład odpowiedzi w analizowanym kwartale jest następujący: 36,2 % ankietowanych przedsiębiorstw uznało, że w I kwartale 2016 r. względem IV kwartału 2015 r. konkurencja dla nich wzrosła, 62,8 % nie zaobserwowało zmiany, a 1,1 % respondentów stwierdziło, że konkurencja dla nich zmniejszyła się. Przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się jednak wzrostu zagrożenia ze strony konkurencji w najbliższych miesiącach.

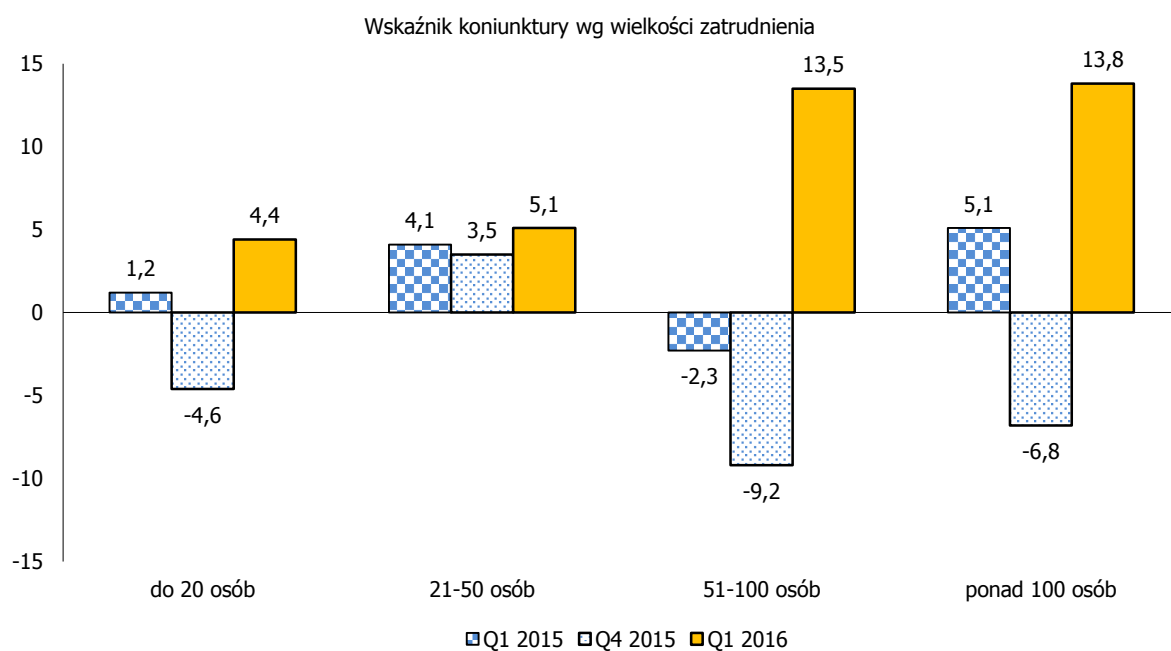
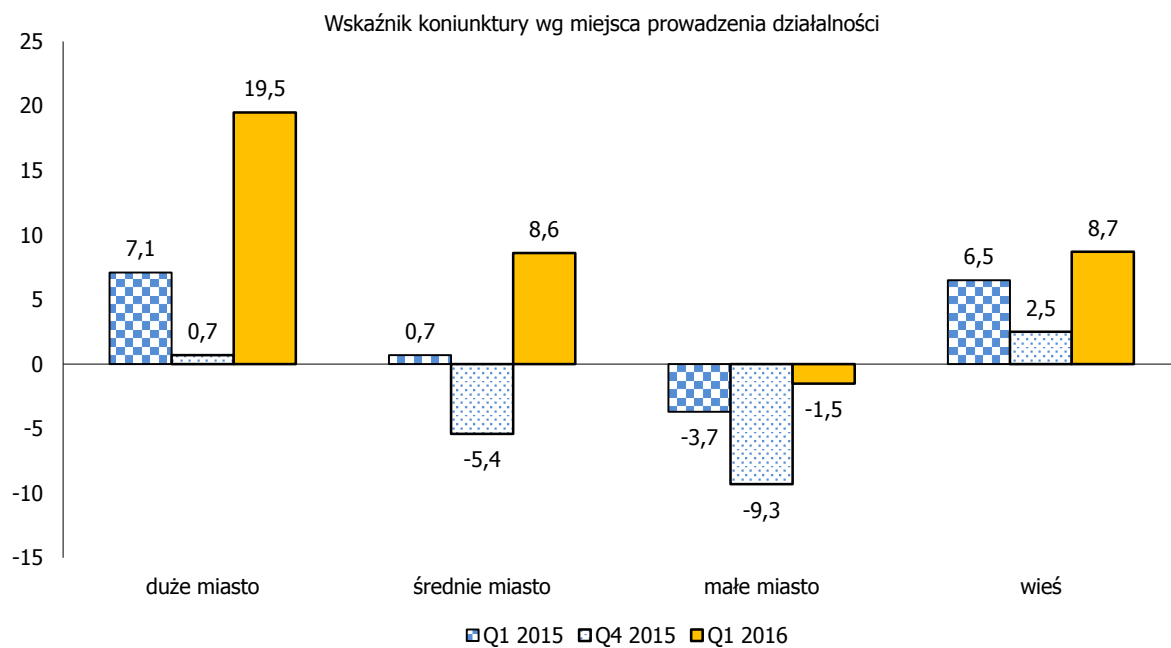
2. Wyniki szczegółowe

WSKAŹNIK KONIUNKTURY

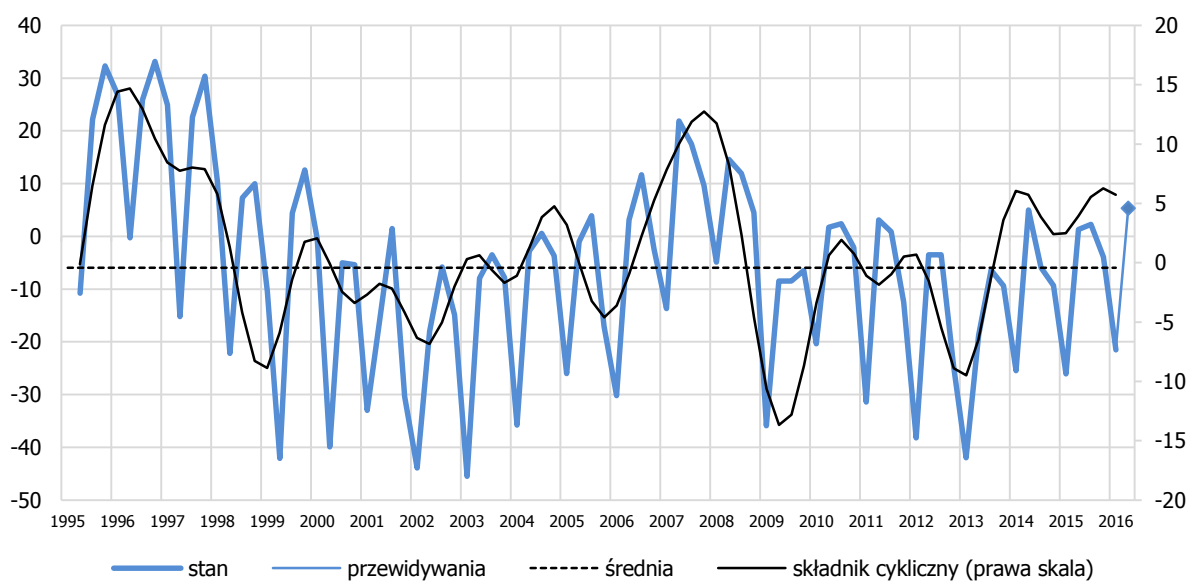

składowe salda	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016
1. wolumen sprzedaży - przewidywania	-1,0	9,9	5,5	-1,4	4,2
2. zakupy towarów od dostawców krajowych i zagranicznych - przewidywania	-5,5	-3,4	-2,7	-11,5	-2,6
3. zapasy - stan	-13,6	0,0	-1,0	-0,3	-25,7
wskaźnik koniunktury (IRGTRD): $(1+2-3)/3$	2,4	2,2	1,3	-4,2	9,1

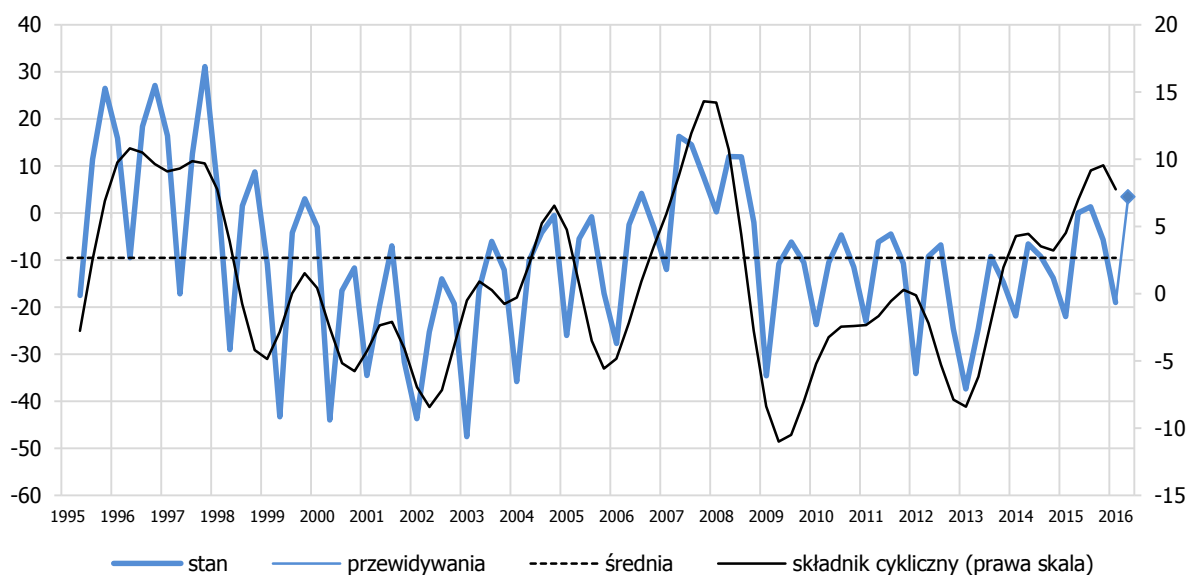

SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

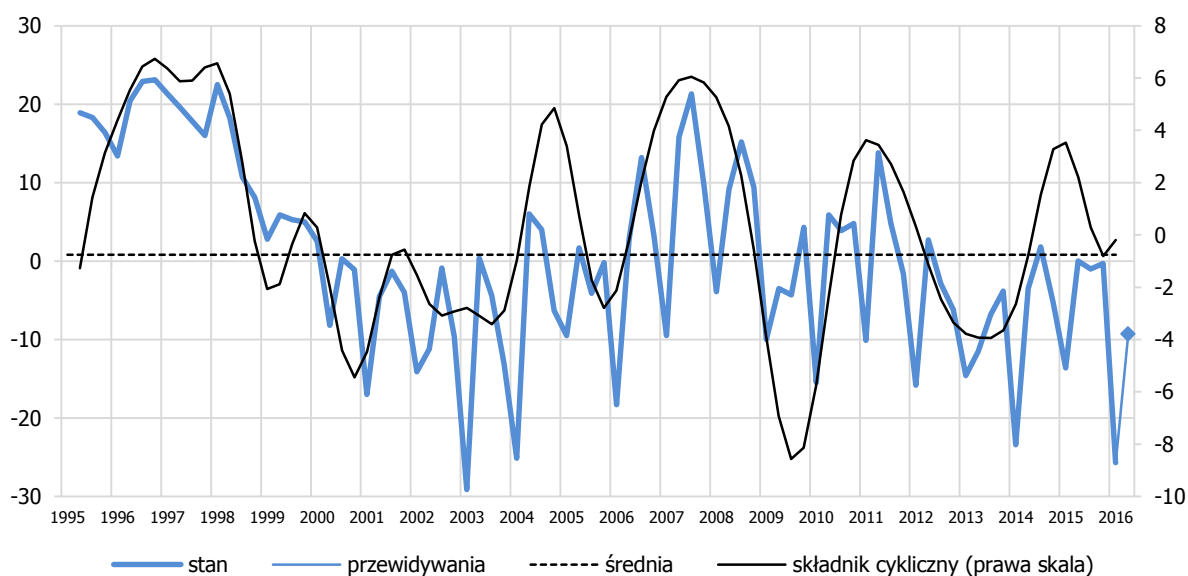
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	przewidywania
1. poprawa	8,8	20,0	20,3	17,8	13,4	25,3
2. brak zmiany	56,4	61,0	61,7	60,5	51,8	54,7
3. pogorszenie	34,9	18,7	18,0	21,7	34,9	20,0
saldo (1.-3.)	-26,1	1,3	2,3	-3,9	-21,5	5,3

SYTUACJA FINANSOWA

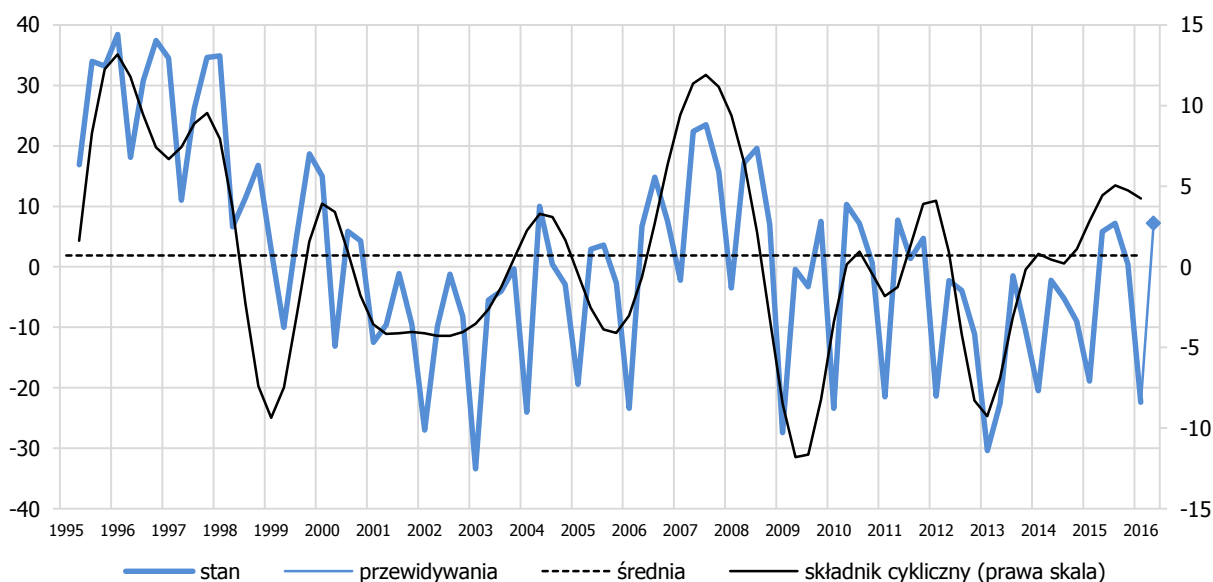
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	przewidywania
1. poprawa	11,7	19,4	20,2	15,2	11,6	23,0
2. brak zmiany	54,7	61,3	60,9	63,9	57,7	57,4
3. pogorszenie	33,7	19,4	18,9	20,9	30,6	19,6
saldo (1.-3.)	-22,0	0,0	1,3	-5,7	-19,0	3,4

ZAPASY

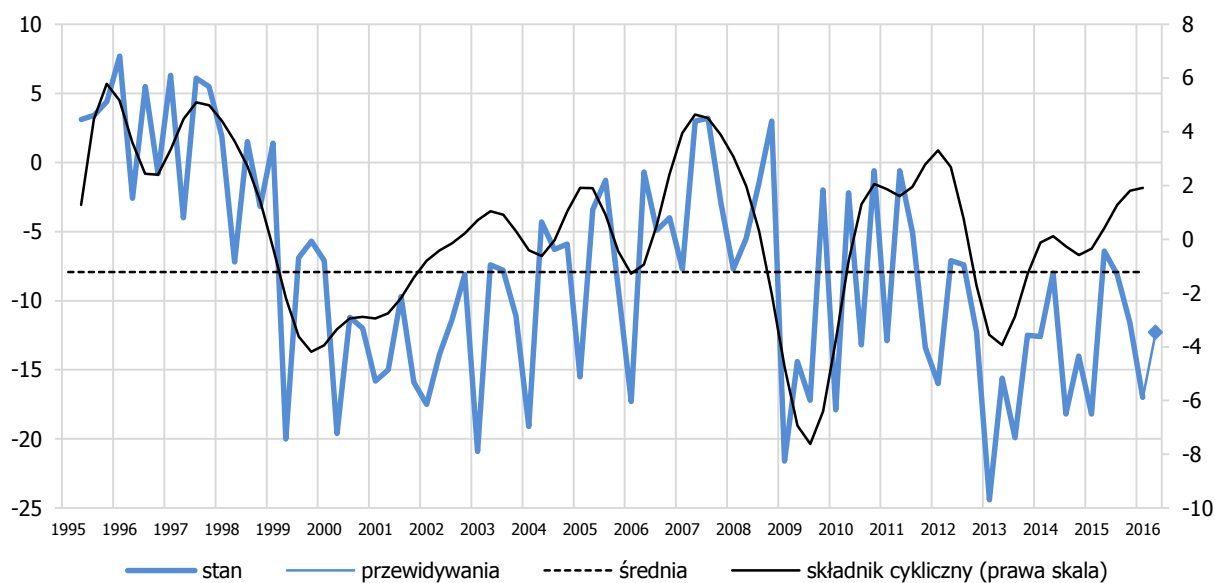
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	przewidywania
1. wzrost	12,7	19,9	18,7	16,4	9,0	10,4
2. brak zmiany	61,0	60,1	61,6	66,9	56,3	69,9
3. spadek	26,3	19,9	19,7	16,7	34,7	19,7
saldo (1.-3.)	-13,6	0,0	-1,0	-0,3	-25,7	-9,3

ZAKUPY OD DOSTAWCÓW KRAJOWYCH

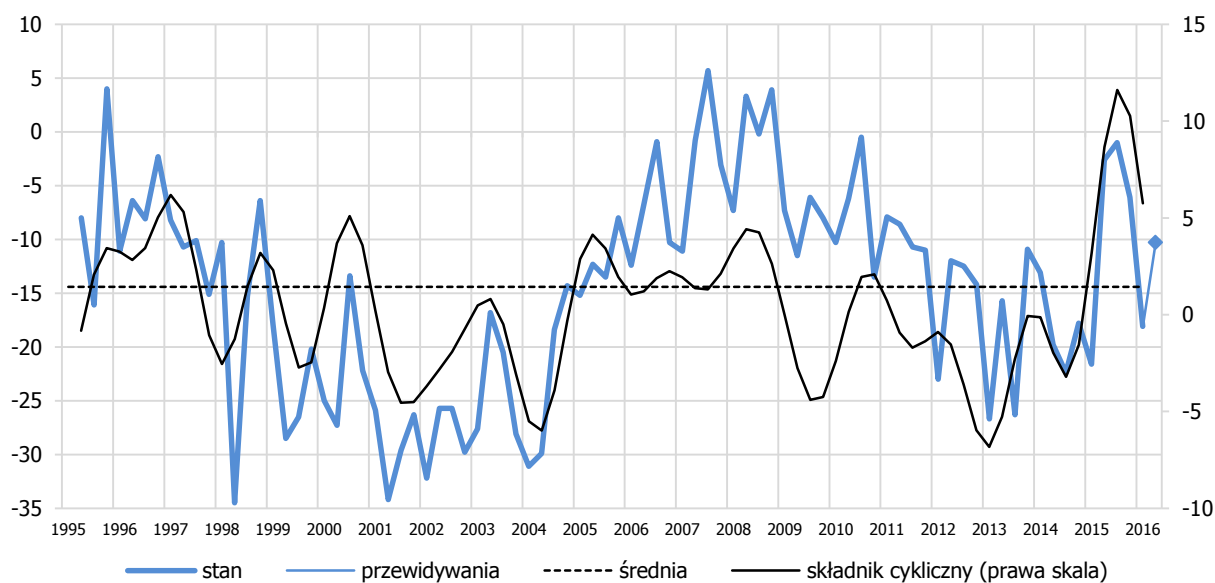
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	przewidywania
1. wzrost	10,5	22,1	21,6	20,4	10,7	24,1
2. brak zmiany	60,1	61,5	63,9	59,6	56,2	59,0
3. spadek	29,4	16,3	14,4	20,0	33,1	16,9
saldo (1.-3.)	-18,9	5,8	7,2	0,4	-22,4	7,2

ZAKUPY OD DOSTAWCÓW ZAGRANICZNYCH

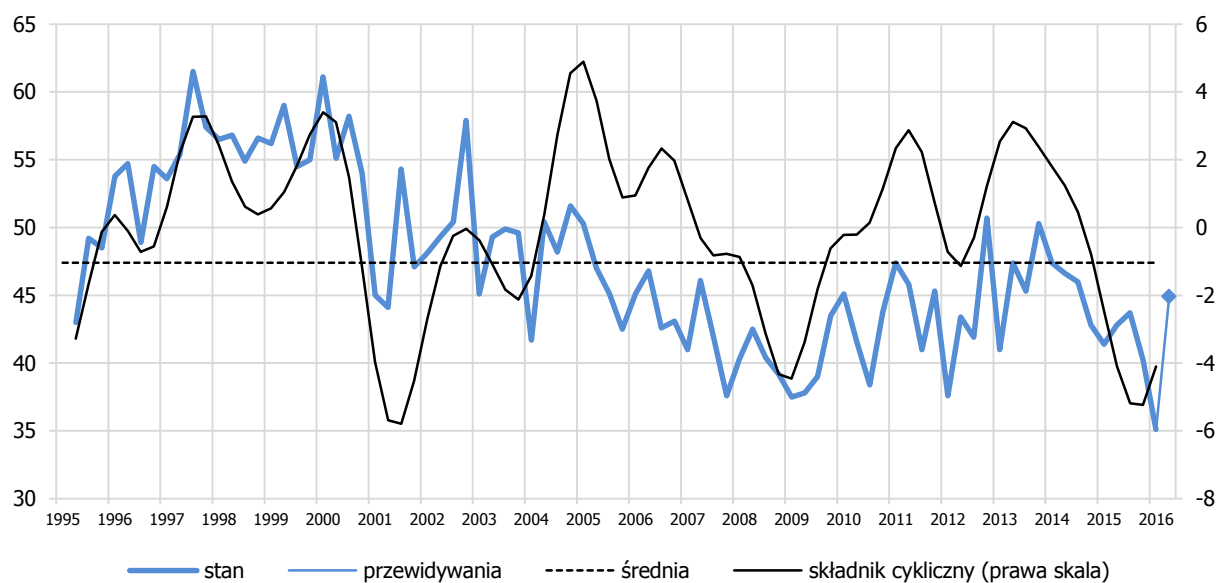
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	przewidywania
1. wzrost	4,6	12,2	11,2	7,0	5,3	9,0
2. brak zmiany	72,6	69,2	69,5	74,4	72,5	69,7
3. spadek	22,8	18,6	19,3	18,6	22,3	21,3
saldo (1.-3.)	-18,2	-6,4	-8,1	-11,6	-17,0	-12,3

ZATRUDNIENIE

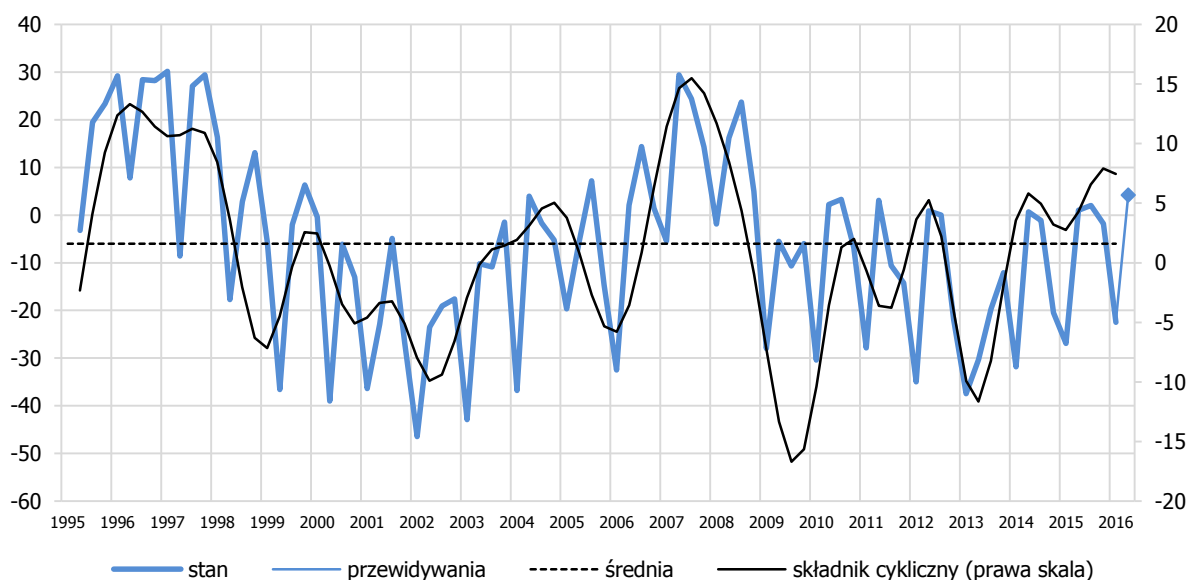
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	przewidywania
1. wzrost	6,5	15,0	17,6	15,0	11,3	11,3
2. brak zmiany	65,4	67,4	63,7	63,9	59,0	67,1
3. spadek	28,1	17,6	18,6	21,1	29,7	21,6
saldo (1.-3.)	-21,6	-2,6	-1,0	-6,1	-18,1	-10,3

KONKURENCJA POMIĘDZY PRZEDSIĘBIORSTWAMI HANDLOWYMI

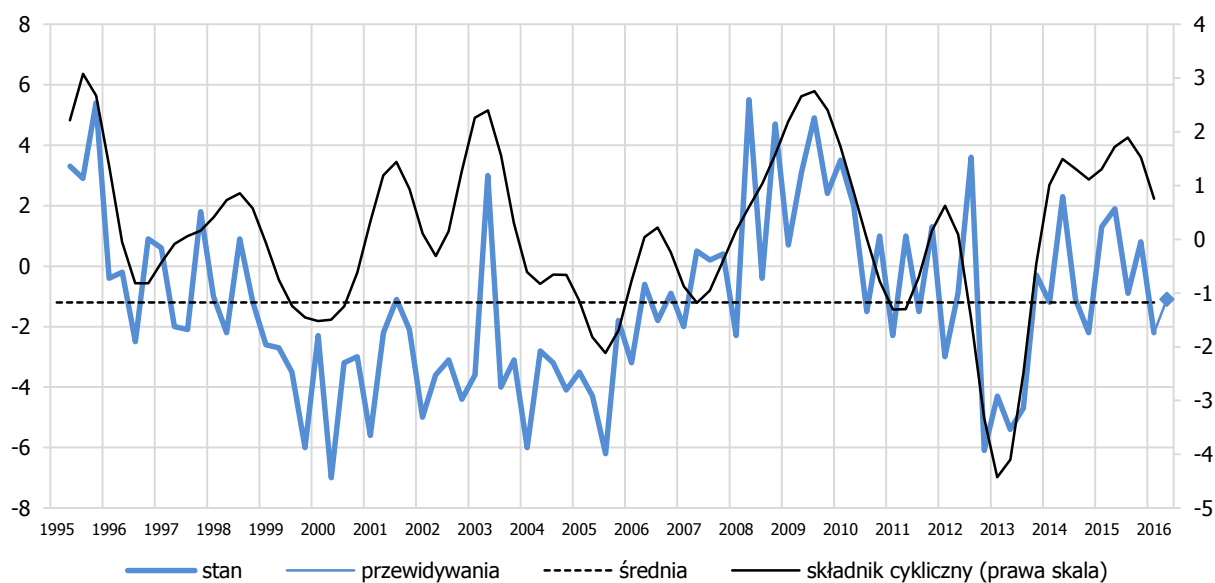
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	przewidywania
1. wzrost	42,7	44,1	45,3	41,6	36,2	47,0
2. brak zmiany	56,0	54,6	53,1	56,9	62,8	50,9
3. spadek	1,3	1,3	1,6	1,4	1,1	2,1
saldo (1.-3.)	41,4	42,8	43,7	40,2	35,1	44,9

WOLUMEN SPRZEDAŻY

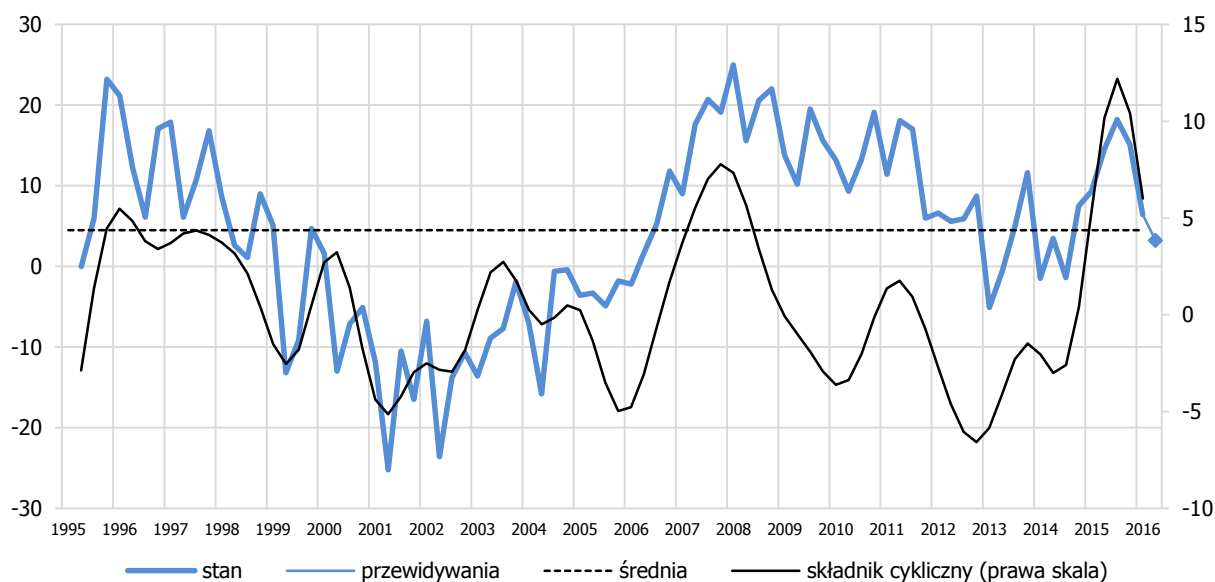
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	przewidywania
1. wzrost	13,8	28,3	24,8	23,9	17,3	25,0
2. brak zmiany	45,6	44,4	52,4	50,4	43,0	54,2
3. spadek	40,7	27,3	22,8	25,7	39,8	20,8
saldo (1.-3.)	-26,9	1,0	2,0	-1,8	-22,5	4,2

POWIERZCHNIA MAGAZYNOWA

warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	przewidywania
1. wzrost	5,8	5,1	3,3	5,4	3,2	3,6
2. brak zmiany	89,6	91,7	92,5	90,0	91,4	91,8
3. spadek	4,5	3,2	4,2	4,6	5,4	4,7
saldo (1.-3.)	1,3	1,9	-0,9	0,8	-2,2	-1,1

OGÓLNA SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

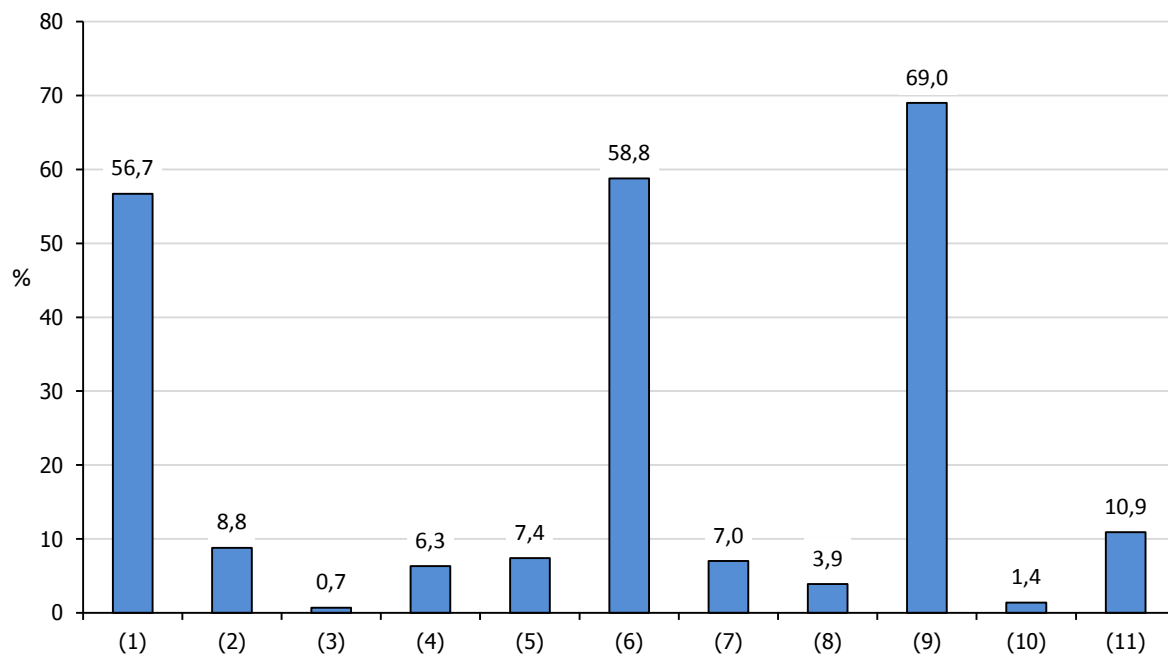

warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	przewidywania
1. poprawa	27,3	30,6	30,1	27,6	21,0	16,0
2. brak zmiany	54,7	53,2	57,9	59,9	64,4	71,2
3. pogorszenie	18,0	16,1	11,9	12,5	14,6	12,8
saldo (1.-3.)	9,3	14,5	18,2	15,1	6,4	3,2

CENY TOWARÓW

	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016
1. wzrost	26,8	27,8	28,5	23,1	24,6
o więcej	7,5	6,4	7,4	6,6	5,7
o tyle samo	13,7	15,0	10,7	6,6	12,1
o mniej	5,6	6,4	10,4	9,9	6,8
2. brak zmiany	56,2	55,6	57,9	69,3	65,1
3. spadek	17,0	16,6	13,6	7,7	10,3
saldo (1.-3.)	9,8	11,2	14,9	15,4	14,3

CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE POPRAWĘ SYTUACJI PRZEDSIĘBIORSTW HANDLOWYCH

- (1) niedostateczny popyt
- (2) niedostateczna podaż sprzedawanych towarów
- (3) jakość towarów
- (4) wysokość oprocentowania kredytów
- (5) możliwość uzyskania kredytów
- (6) koszty zatrudnienia pracowników
- (7) powierzchnia sprzedaży
- (8) wielkość magazynów
- (9) konkurencja
- (10) nie występują
- (11) inne